Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Sîrbu Dan
Dosarul nr. 2a-4042/24 (2-23058169-02-2a-21102024)

D E C I Z I E

17 iunie 2025 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Marina Anton
Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca
Grefier: Lilia Bulbocean

examinând în şedinţă de judecată publică, desfășurată în limba română, cererea de apel declarată de Primăria com. Trușeni, *****, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria com. Trușeni, ***** către Toma (Dodon) Ana cu privire la restituirea sumelor bănești încasate nejustificat sub formă de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

În data de 21 aprilie 2023, Primăria comunei Trușeni a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Anei Toma (Dodon) cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii s-a indicat că la data de 15 februarie 2023 a fost adoptată Decizia Consiliului comunal Trușeni nr. 1/7 din 15 februarie 2023 „Cu privire la examinarea Prescripției cu nr. 25-09- 12/2513 din 14 decembrie 2022 și aprobarea planului de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate”, prin care s-a împuternicit Primarul comunei Trușeni să recupereze prejudiciul material cauzat bugetului public local al APL Trușeni, constatat în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria comunei Trușeni.

Reclamanta indică că potrivit Prescripției, contrar prevederilor art. 24 și pct. 17 din Nota la Anexa nr. 7 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în

sectorul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018, art. 8 alin. (21) și 30 alin. (3) din Legea privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005, art. 9 alin. (3) din Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr. 48 din 4 iulie 2008, pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018, pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, pct. 5 din Regulamentul-cadru cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului din unitățile bugetare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018, Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1335 din 10 octombrie 2022, Hotărârii Guvernului nr. 152 din 19 februarie 2004, cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile și Hotărârii Guvernului nr. 1487 din 31 decembrie 2004, cu privire la aprobarea Listei - tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, pe perioada 2016-2020, deținând funcția de Specialist relații cu publicul al Primăriei comunei Trușeni, reclamata a încasat sporuri pentru condiții nocive, în mărime de 1805,49 lei, contrar Legii, prejudiciu cauzat bugetului public local al comunei Trușeni, fapt constatat în Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com. Trușeni, *****, de către Inspecția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor.

Reclamanta a mai relatat că în Lista - tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare, pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1487 din 31 decembrie 2004, nu sunt reflectate lucrările și locurile de muncă ale salariaților care lucrează cu calculatoarele, lucrările și locul de muncă al reclamatei, pentru care pârâta a încasat sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive.

La fel, reclamanta afirmă că potrivit pct. II al Prescripției cu nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 se cere recuperarea sporurilor încasate cu încălcarea legislației în vigoare și restituirea prejudiciului material cauzat bugetului public local al comunei Trușeni.

Astfel, reclamanta precizează că pentru a soluționa litigiul pe cale amiabilă, înainte de a depune cererea de chemare în judecată s-a adresat cu o somație, privind recuperarea prejudiciului material cauzat în mod binevoi, pe cale extrajudiciară, însă solicitările de recuperarea benevolă, nu s-au soldat cu succes, astfel Primăria Trușeni a fost nevoită să se adreseze cu prezenta acțiune civilă în instanța de judecată.

Reclamanta indică că prejudiciul reprezintă o modificare a patrimoniului angajatorului și constă în diminuarea activului sau în creșterea pasivului patrimonial.

Prejudiciul material cauzat angajatorului de către salariat constă în încasarea contrar Legii din contul bugetului public local sub formă de sporuri pentru condiții nocive a sumei de 1805,49 lei, pe perioada 2016-2020, deținând funcția de Specialist relații cu publicul al Primăriei comunei Trușeni.

În drept, acțiunea depusă de Primăria comunei Trușeni, ***** a fost întemeiată pe prevederile art. 327 alin. (1), (3), art. 328 alin. (1), art. 333 alin. (1), (3) Codul muncii.

Ulterior, reclamanta a înaintat cerere de modificare a temeiului acțiunii.

Astfel, în susținerea poziției reclamanta a indicat că în perioada 11 mai 2021-11 iunie 2021, Inspecția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor a efectuat inspectarea financiară complexă la Primăria corn. Trușeni, *****, pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2016 - 31 martie 2021, în urma căreia a fost întocmit raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe, efectuată la Primăria comunei Trușeni, ***** din 11 iunie 2021.

Pârâta Toma (Dodon) Ana, pe perioada 2016-2017, fiind angajată la Primăria comunei Trușeni, a deținut în perioada dată, funcția de Specialist relații cu publicul al Primăriei comunei Trușeni.

Reclamanta indică că din raportul privind rezultatele inspectării financiare efectuată la Primăria Trușeni din 11 iunie 2021 rezultă că, în cadrul inspectării s-a constatat că pe perioada supusă inspectării, 24 de angajați din cadrul Primăriei corn. Trușeni au beneficiat de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive (lucrul la calculator), contrar prevederilor Hotărârii Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 1335 din 10 octombrie 2002 și Hotărârii Guvernului cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 152 din 19 februarie 2004.

Totodată, reclamanta menționează că în Lista - tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1487 din 31 decembrie 2004, nu sunt reflectate lucrările și locurile de muncă ale salariaților care lucrează cu calculatoarele.

Astfel, reclamanta indică că prin Dispozițiile Primarului nr. 16-d din 16 februarie 2016 și nr. 41-d din 1 iulie 2019, la care s-a făcut trimitere la stabilirea și încasarea sporurilor - doar s-a instituit comisia de evaluare a condițiilor de muncă în primăria comunei Trușeni, iar în procesul-verbal al comisiei nr. 1 din 17

februarie 2016 - în pct. 1 comisia - doar a propus întocmirea lista funcțiilor pentru care s-a stabilit compensații pentru munca prestată în condiții nefavorabile, iar în pct. 2 al procesului-verbal s-a propus de a întări mărimea compensațiilor.

Reclamanta afirmă că potrivit raportului financiar angajații din cadrul Primăriei comunei Trușeni, au beneficiat de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile (lucrul la calculator), având ca bază: dispozițiile de instituire a comisiei de evaluare a condițiilor de muncă în primăria comunei Trușeni nr. 16-d din 16 februarie 2016 și nr. 41-d din 1 iulie 2019; procesele-verbale a comisiei nr. 1 din 17 februarie 2016 și din 1 iulie 2019 și fișele condițiilor de muncă, întocmite de către comisie, în temeiul Hotărârii Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 1335 din 10 octombrie 2002 și Hotărârea Guvernului cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 152 din 19 februarie 2004.

În aceeași ordine de idei reclamanta concluzionează că nu este nici o Dispoziție a conducătorului (Primarului) primăriei Trușeni prin care să se dispună stabilirea și mărimea sporurilor pentru munca prestată în condiții nefavorabile, pentru tipul de lucrări - lucrul cu calculatorul angajaților primăriei Trușeni, adică nu este temeiul juridic, un act administrativ executoriu, în baza căruia să se acorde și să se stabilească sporuri angajaților primăriei.

Respectiv, reclamanta indică că prin încasarea sporurilor de compensare pentru munca prestată în condiții nocive (lucrul la calculator), în lipsa temeiului juridic, actului administrativ executoriu - pârâta Toma (Dodon) Ana a dobândit din contul Primăriei Trușeni o prestație bănească, fără temei legal, fiind obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit, astfel fiind întrunite condițiile stabilite de art. 1389 alin. (1), (3) din Codul civil, în redacția veche, art. 1979 alin. (1) din Codul civil, în redacția nouă din 1 martie 2019 - Dreptul de a cere restituirea prestației (adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2003, în redactarea de până la 1 martie 2019), potrivit căruia: „persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit.

De asemenea, reclamanta a mai relatat că din raportul enunțat, rezultă că în cadrul inspectării s-a constatat că, suma totală a beneficiarilor de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, calculate și achitate contrar prevederilor legale, a constituit 98 239,34 lei.

La data de 15 iunie 2021, Inspecția Financiară a întocmit prescripția nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe la Primăria comunei Trușeni, ***** din 11 iunie 2021.

Ulterior, Inspecția Financiară a efectuat inspectarea financiară tematică la Primăria comunei Trușeni, ***** privind executarea prescripției nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021, în rezultatul căreia a stabilit prescripția enunțată a fost executată parțial și a cerut repetat examinarea rezultatelor inspectării financiare la ședința Consiliului comunei Trușeni, cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate în raportul inspectării și executarea integrală a prescripției nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021, prin recuperarea primelor, suplimentelor și sporurilor nejustificate, fiind întocmită prescripția nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022.

Prin Decizia Consiliului comunal Trușeni nr. 1/7 din 15 februarie 2023 „Cu privire la examinarea Prescripției cu nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 și aprobarea planului de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate”, a fost împuternicit primarul comunei Trușeni să recupereze sumele sporurilor nejustificate în bugetul public local al APL Trușeni, constatat în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria comunei Trușeni, inclusiv cu înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată.

Reclamanta afirmă că din Registrului beneficiarilor de sporuri pentru condiții nocive, rezultă că, pârâta Toma (Dodon) Ana, fiind în funcția de Specialist Relații cu Publicul al Primăriei comunei Trușeni, a încasat nejustificat sume bănești (prestații) sub formă de sporuri, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1335 din 10 octombrie 2002 și Hotărârii Guvernului nr. 152 din 19 februarie 2004, încălcând condițiile și procedura încasării sporurilor pentru munca prestată în condițiile menționate, în mărime de 1805,49 lei și fără o dispoziție a primarului de stabilirea sporurilor de compensare și mărimea acestora, angajaților Primăriei Trușeni, pentru munca prestată în condiții nocive (lucrul la calculator).

Reclamanta mai menționează că pentru recuperarea benevolă a sumei încasate nejustificat, cu anexele: Decizia Consiliului, Prescripțiile Inspecției Financiare nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021 și nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022, Primăria i-a expediat pârâtei Toma (Dodon) Ana, la adresa de domiciliu o Somație/Notificare, privind recuperarea benevolă a sumei de bani, prestației încasate nejustificat, stabilită în raportul financiar de către Inspecția Financiară, cu acordarea termenului rezonabil de recuperare a sumei, însă pârâta nu a recepționat Notificarea.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024 s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintă de Primăria comunei Trușeni, ***** către Toma (Dodon) Ana cu privire la restituirea sumelor bănești încasate nejustificat sub formă de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024, Primăria comunei Trușeni, ***** a declarat apel împotriva acesteia, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă depusă de Primăria comunei Truşeni către Toma (Dodon) Ana privind restituirea sumelor băneşti încasate nejustificat sub formă sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, în mărime de 1805,49 lei, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată, în mărime de 140,50 lei în bugetul public al APL Truşeni.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, apelanta Primăria com. Trușeni, ***** a reiterat motivele de fapt și de drept din cererea de chemare în judecată depusă în instanța de fond și din aceste considerente acțiunea promovată de ultima să fie admisă. Apelanta nu este de acord cu soluția instanței de fond, o consideră ca nefondată și neîntemeiată, deoarece, instanța de fond nu a realizat actul contestat, a examinat superficial și arbitrar probatoriul administrat de apelant.

Consideră că instanța de fond și-a formulat concluzia și soluția speței fără un suport probatoriu, de aceia nu avea dreptul să le pună la baza adoptării hotărârii.

Or, din contra, apelanta a susținut clar faptul și a adus la cunoștința instanței precum că specialiștii din cadrul Primăriei nu au activat și nici nu lucrează în condiții nocive și nefavorabile. Au regim de lucru de 5 zile lucrătoare/pe săptămână, nu activează în schimburi, iar lucrul cu calculatorul nu constituie o activitate în condiții nocive și nefavorabile, pentru care salariaților li s-ar cuveni sporuri, în baza Hotărârii Guvernului nr. 152 din 19.02.2004 cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1487 din 31.12.2004, potrivit căruia, este aprobată Lista - tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare.

Constatările instanței de fond vin în contradicție cu circumstanțele speței și probele anexate la dosar, fapt prin care se demonstrează lipsa de obiectivitate a instanței de judecată la examinarea cauzei și adoptarea hotărârii.

Instanța de fond a concluzionat eronat asupra faptului că, intimatei Toma

(Dodon) Ana i s-a cuvenit în perioada un spor legal, pe cînd anume din prevederile legale menționate mai sus se constată clar că intimata a dobândit contrar Legii sporurile încasate, ilegal și nejustificat, fară un temei legal și temei juridic.

Având în vedere că în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1), (2^1) al Legii 436 privind administrația publică locală din 28.12.2006, în exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite doar dispoziții cu caracter normativ și individual, dispozițiile primarului se includ în Registrul de stat al actelor locale în termen de 5 zile de la data semnării lor de către acesta.

În acest sens, apelanta atrage atenția instanței de apel că nu este nici o dispoziție a conducătorului (Primarului) Primăriei Trușeni, prin care să se dispună stabilirea și mărimea sporurilor pentru munca prestată în condiții nocive/nefavorabile, pentru tipul de lucrări - lucrul cu calculatorul angajaților primăriei Trușeni, adică nu este temeiul juridic și legal, în baza căruia să se acorde și să se stabilească sporuri angajaților Primăriei, pentru munca prestată în condiții nocive și nefavorabile (lucrul cu calculatorul).

Respectiv, prin încasarea sporurilor de compensare pentru munca prestată în condiții nocive (lucrul la calculator), în lipsa temeiului juridic, actului administrativ executoriu - intimata Toma (Dodon) Ana a dobîndit din contul Primăriei Trușeni o prestație bănească, fără temei legal, obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit, astfel fiind întrunite condițiile stabilite de art. 1389 alin. (1), (3) din Codul Civil (în redacția veche), art. 1979 alin. (1) din Codul Civil (în redacția nouă din 1 martie 2019) - Dreptul de a cere restituirea prestaţiei (adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2003, în redactarea de până la 1 martie 2019), potrivit căruia: ,,persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobîndit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestaţii de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit.

Reiterînd faptul că Inspecția Financiară a stabilit, printr-un act administrativ individual executoriu - încasarea sporurilor nejustificate de către intimata Toma (Dodon) Ana în mărime de 1805,49 lei, fără un temei legal şi juridic, consideră că este întemeiată şi fondată cererea de apel depusă, intimata fiind ținută să restituie prestația încasate nejustificat, ori în caz contrar aceasta nu este altceva decăt o îmbogățire fără justă cauză.

Luînd în considerație normele de drept expuse, probele anexate la materialele dosarului (Raportul privind rezultatele inspectării financiare, Registrul beneficiarilor de sporuri pentru condiții nocive, Decizia Consiliului comunal Trușeni nr. 1/7 din 15 februarie 2023), consideră că cerințele apelantului sunt justificate şi întemeiate, din ce considerente solicită să fie admisă cererea de apel integral.

La data de 30 aprilie 2025, intimata Toma (Dodon) Ana *a depus referință* la cererea de apel înaintată de apelanta Primăria com. Trușeni, *****, prin care a solicitat respingerea cererii de apel înaintate, ca fiind neîntemeiată și menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, or, aceasta este legală și întemeiată.

În motivarea referinței, a invocat că La data de 30.04.2013, având ca scop: stabilirea unor condiţii optime de activitate; intensificării protecţiei sociale ale salariaţilor; apărarea drepturilor şi intereselor profesionale, economice, de muncă şi sociale, colective şi individuale ale salariaţilor, angajaţilor, administraţia unităţii Primăriei com. Truşeni, ***** şi organul sindical al Primăriei com. Truşeni au încheiat Contractul Colectiv de muncă pentru anii 2013-2015 care conform punctului 43 din Contractul Colectiv de munca a fost prelungit si valabil acest contract până pe data 01.07.2019.

Contractul colectiv de muncă nu poate conţine clauze care ar înrăutăţi drepturile şi garanţiile salariaţilor prevăzute de actele normative în vigoare a Republicii Moldova şi Convenţia ramurală. La negocierea şi încheierea contractului colectiv de muncă la nivel de Unitate pot fi stabilite, în baza propriilor mijloace, clauze mai avantajoase faţă de cele prevăzute de legislaţia în vigoare.

Reiese că compensațiile băneşti acordate de către Primăria Truşeni, nu au fost solicitate, obținute de către angajații Primăriei Truşeni în mod individual, la inițiativa lor, ci au fost stabilite de Comisia de evaluare şi reevaluare a condițiilor de muncă la locurile de muncă în cadrul primăriei comunei Truşeni şi deaceia salariații nu poartă nici o vină, nu pot fi impuşi să întoarcă sumele de bani primite ca compensații pentru condițiile de muncă evaluate.

Salariații ce cad sub incidenţa prezentului Contract nu pot renunţa la drepturile ce le sunt recunoscute prin aceasta. Orice înțelegere prin care se urmăreşte renunțarea la drepturile recunoscute salariaților sau limitarea acestora este nulă.

Astfel, Inspecția Financiară de pe lîngă Ministerul Finanțelor la întocmirea Raportului privind rezultatele inspectării finanaciare urma să verifice toate circumstanțele importante relatate şi să ia în considerație contractul colectiv de muncă, fiind obligatoriu pentru părțile semnatare, deaceia salariații primăriei Truşeni nu pot fi impuşi să returneze prejudicial material la care se face trimitere reclamantul în cererea de chemare în judecată, iar, raportul privind rezultatele inspectării finanaciare nu poate servi drept temei juridic pentru impunerea angajaților să restituie sumele încasate.

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantei Primăria comunei Trușeni, fiind citat legal, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea apelului în absența acesteia.

În ședința instanței de apel, intimata Toma (Dodon) Ana în ședința instanței de apel, nu s-a prezentat solicitând printr-o cerere examinarea cauzei în absența acesteia, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea apelului în absența acesteia.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 17 iulie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 16 august 2024, corespunzător se deduce că apelantul a respectat termenul legal de 30 zile de declarare a apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul conchide în favoarea netemeiniciei apelului declarat, fiind pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *,,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *,,instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*".

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă *,,instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului"*, iar în temeiul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă *"circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante"*.

Conform art. 130 Cod de procedură civilă *,,instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei"*.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanției inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

Astfel, din actele cauzei rezultă că la data de 21 aprilie 2023, Primăria comunei Trușeni a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de

chemare în judecată împotriva Anei Toma (Dodon), solicitând repararea prejudiciului material cauzat bugetului public local al Primăriei comunei Trușeni, în mărime de 1805,49 lei, precum și încasarea la bugetul public al APL Trușeni a cheltuielilor suportate în legătură cu înștiințarea pârâtei, în mărime de 16,50 lei pentru costul timbrului, pentru scrisori recomandate și 1727,58 lei pentru notificarea publică în Monitorul Oficial, în total 1744,08 lei, (f.d. 2-6).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria com. Trușeni, ***** către Toma (Dodon) Ana cu privire la restituirea sumelor bănești încasate nejustificat sub formă de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a emite soluţia sus-indicată, instanţa de fond a reţinut că nu poate fi dispusă încasarea sumei în mărime de 1 805,49 lei, or, potrivit conținutului raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com. Trușeni, ***** din 11 iunie 2021 s-a constatat că suma totală achitată beneficiarilor de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții defavorabile, a fost calculată și achitată cu aplicarea greșită a legislației în vigoare ceea ce a constituit în total suma de 98 239,34 lei (f.d. 9-12), iar art. 148 alin. (5) din Codul muncii reglementează ferm că salariul plătit în plus salariatului de către angajator în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare nu poate fi urmărit.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, apelanta Primăria com. Trușeni, ***** a contestat-o cu apel, invocând ilegalitatea emiterii acesteia.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar, hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, analizînd circumstanţele faptice ale cauzei şi actele anexate la materialele dosarului, instanţa de apel a reţinut că Toma (Dodon) Ana, pe perioada anilor 2013-2019, fiind angajată la Primăria comunei Trușeni, a deținut în perioada dată, funcția de Specialist relații cu publicul al Primăriei comunei Trușeni.

Potrivit raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com. Trușeni, ***** din 11 iunie 2021, s-a stabilit că perioada supusă inspectării, 24 de angajați din cadrul Primăriei corn. Trușeni au beneficiat de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile (lucrul la calculator), contrar prevederilor Hotărârii Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 1335 din 10

octombrie 2002 și Hotărârii Guvernului cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile nr. 152 din 19 februarie 2004.

Astfel, potrivit conținutului raportului privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuată la Primăria com. Trușeni, ***** din 11 iunie 2021 s-a constatat că suma totală a beneficiarilor de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții defavorabile, calculate și achitate contrar prevederilor legale a constituit suma de 98 239,34 lei (f.d. 9-12).

Potrivit prescripției Inspecției Financiare nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 „cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la primăria comunei Trușeni, *****”, instanța de judecată a stabilit că Inspecția financiară a efectuat inspectarea financiară tematică la Primăria comunei Trușeni, *****, privind executarea Prescripției nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021, înaintate întru lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe din 11 iunie 2021 și privind temeinicia admiterii arieratelor în sumă de 115,0 mii lei, și a informat următoarele.

În rezultatul inspectării tematice s-a stabilit că, contrar pct. 10 lit. h) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010, Prescripția nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021 a fost executată parțial, nefiind întreprinse măsuri privind recuperarea:

- primelor, suplimentelor și sporurilor nejustificate în sumă de 177,9 mii lei (78,9+0,8+98,2), din totalul constatat în aceiași mărime;

- cheltuielilor sub formă de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 48,9 mii lei, din totalul constatat în același cuantum.

Astfel, prin prescripția Inspecției Financiare nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 s-a stabilit că încălcările constatate în rezultatul inspectării denotă că sistemul de control intern managerial necesită ajustări întru îmbunătățirea activităților de control aferente domeniului financiar-contabil întru asigurarea obiectivelor de conformitate cu legislația și cu regulamentele aplicabile privind utilizarea eficientă a mijloacelor financiare și gestionarea conformă a patrimoniului public.

Ținând cont de cele relatate, prin prescripția Inspecției Financiare nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 s-a solicitat repetat executarea integrală a prescripției nr. 25-09-12/850 din 15 iunie 2021, prin recuperarea: primelor, suplimentelor și sporurilor nejustificate în sumă de 177,9 mii lei; cheltuielilor sub formă de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 48,9 mii lei.

Potrivit Registrului beneficiarilor de sporuri pentru condiții nocive, pârâta Toma (Dodon) Ana a beneficiat de suma de 1 805,49 lei cu titlu de despăgubiri pentru condiții nocive (f.d. 17).

Potrivit Deciziei Consiliului com. Trușeni nr. 1/7 din 15 februarie 2023 „Cu privire la examinarea Prescripției cu nr. 25-09-12/2513 din 14 decembrie 2022 și aprobarea planului de măsuri, pentru lichidarea iregularităților constatate", s-a împuternicit Primarul comunei Trușeni să recupereze prejudiciul material cauzat bugetului public local al APL Trușeni, constatat în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria comunei Trușeni, (f.d. 16).

În contextul pretențiilor deduse judecății, Colegiul reține că potrivit art. 327 alin. (1) din Codul muncii, (1) *Partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi/sau moral celeilalte părţi repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod şi altor acte normative*.

Articolul 328 alin.(1) Codul muncii prevede că *partea contractului individual de muncă repară prejudiciul material pe care l-a cauzat celeilalte părţi în urma acţiunii sau inacţiunii sale ilegale şi culpabile, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel*.

În temeiul art.333 alin.(1) Codul muncii, *salariatul este obligat să repare prejudiciul material cauzat angajatorului, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel*.

Conform prevederilor art.148 alin.(1) și (2) și (5) Codul muncii, *reţinerile din salariu se pot face numai în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte acte normative. Reţinerile din salariu pentru achitarea datoriilor salariaţilor faţă de angajator se pot face în baza ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărârii) acestuia:a) pentru restituirea avansului eliberat în contul salariului;b) pentru restituirea sumelor plătite în plus în urma unor greşeli de calcul;c) pentru acoperirea avansului necheltuit şi nerestituit la timp, eliberat pentru deplasare în interes de serviciu sau transferare într-o altă localitate ori pentru necesităţi gospodăreşti, dacă salariatul nu contestă temeiul şi cuantumul reţinerilor;d) pentru repararea prejudiciului material cauzat unităţii din vina salariatului (art.338)*. *Salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepţia cazurilor unei greşeli de calcul.*

În contextul celor relatate, Colegiul consideră că prima instanță just a stabilit că nu poate fi dispusă încasarea sumei de 1805,49 lei achitată lui Toma (Dodon) Ana, or, această sumă a fost dobândită în mod legal, în virtutea raporturilor de muncă între părțile în litigiu.

Cu referire la argumentul apelantei că temei de înaintare a acțiunii a fost rezultatul controlului efectuat de Inspecția financiară, este relevant de menționat că

activitatea Inspecției Financiare este reglementată de Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiară din subordinea Ministerului Finanțelor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02.11.2010 (în vigoare la data întocmirii actelor de control).

Respectiv instanța de judecată a reținut că, atât Regulamentul numit, cât și Legea finanțelor publice și responsabilității financiare nu prevăd careva mecanisme de recuperare a sumelor achitate cu titlu de salariu persoanelor fizice.

Or, norma art. 80 din Legea finanțelor publice și responsabilității financiare prevede doar mecanismele de încasare a sumelor achitate cu titlu de avans, împrumut ajutor, etc., nefăcând referire la posibilitatea recuperării salariului achitat.

În același timp, Codul muncii interzice urmărirea salariului plătit, stabilind că salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

Totodată, se reține că în speța dedusă judecății apelanta angajator, a constatat greșeală sa doar după efectuarea controlului de către Inspecția Financiară.

Așa fiind, angajatorul nu are dreptul legal de a solicita în anul 2023 restituirea sumelor plătite angajatei Toma (Dodon) Ana pentru plățile salariale efectuate pe perioada 2016-2020 și care reiese din Raportul Inspecției Financiare, (f. d. 16).

Din acest considerent, este lipsit de temei argumentul apelantei cu privire la faptul că în conformitate cu art.78 alin.(4) lit.b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, Inspecția Financiară a adoptat un act administrativ- Prescripția nr.35-09-12/2513 din 14.12.22,, Cu privire la iregularităților, constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria comunei Trușeni, *****, or atât Regulamentul numit, cât și Legea finanțelor publice și responsabilității financiare nu prevăd careva mecanisme de recuperare a sumelor achitate cu titlu de salariu persoanelor fizice.

De asemenea, este lipsit și argumentul apelantului cu pretinsa îmbogățire nejustificată a intimatului, Colegiul reține că potrivit prevederilor art.1979 Cod civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

Conform dispozițiilor art.1981 alin.(4) Cod civil, îmbogățirea este nejustificată dacă persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei așteptări care nu s-a realizat; persoana îmbogățită a cunoscut sau trebuia în mod rezonabil să cunoască despre acel scop sau acea așteptare, sau a acceptat sau se poate considera în mod rezonabil că a acceptat că îmbogățirea trebuie să fie restituită în astfel de circumstanțe.

Astfel, Colegiul atestă că îmbogățirea fără justă cauză poate fi invocată

exclusiv în contextul în care pretinsa îmbogățire poartă caracter nejustificat, adică aceasta s-a realizat fără vreun temei legal, contractual sau alt motiv justificat, condiție inexistentă în prezenta cauză în condițiile expuse supra.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că argumentele expuse în cererea de apel referitor la faptul că intimata Toma (Dodon) Ana a dobândit din contul APL Trușeni o prestație bănească în mărime de 1805,49 lei, în lipsa temeiului juridic sau legal, sunt neîntemeiate și nu și-au găsit confirmarea în probatoriul administrat la prezenta cauză.

Prin urmare, Colegiul conchide ca justă aprecierea critică a primei instanțe a argumentelor părții reclamante indicate în cerere de chemare în judecată, or, această sumă a fost dobândită în mod legal, în virtutea raporturilor de muncă între părțile în litigiu.

În consecință, Colegiul civil concluzionează privind netemeinicia argumentelor apelului declarat de Primăria comunei Trușeni și legalitatea hotărârii primei instanțe, situație în care, se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Astfel, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de Primăria com. Trușeni, *****, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria com. Trușeni, ***** către Toma (Dodon) Ana cu privire la restituirea sumelor bănești încasate nejustificat sub formă de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de Primăria com. Trușeni, *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria com. Trușeni, ***** către Toma (Dodon) Ana cu privire la restituirea sumelor bănești încasate nejustificat sub formă de sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nocive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul	Marina Anton
Judecătorii:	Dorin Dulghieru
	Constantin Roșca